

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 16 września 2024 r.

K-1.431.1.45.2023.8.KK

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Realizacja zadań z zakresu zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych w powiecie sławieńskim przez Starostę Powiatu Sławieńskiego
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres podmiotu kontrolowanego	Starosta Powiatu Sławieńskiego ul. Sempołowskiej 2a, 76-100 Sławno
Osoba pełniąca funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Wojciech Wiśniowski – Starosta Powiatu Sławieńskiego
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia przeprowadzenia kontroli oraz oględzin wybranych dróg w dniu 19 grudnia 2023 r.
Kontrolujący	Krzysztof Kierczuk, główny specjalista w Wydziale Kontroli.
Nr upoważnienia	122/23 z dnia 30 listopada 2023 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190), oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1394 ze zm.) oraz w związku z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz.U. z 2017 r. poz. 784)
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, rzetelność, skuteczność
Rodzaj kontroli	Planowa, w trybie zwykłym
Termin kontroli	19 grudnia 2023 r.

Stan prawny dotyczący przedmiotu kontroli:

1. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1047).
2. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 645 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz.U. z 2017 r. poz. 784).
5. Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2310 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2311 ze zm.).

Osoba udzielająca**wyjaśnień w trakcie kontroli**

Pani Ewa Madalińska – Marciniak – Naczelnik Wydziału
Komunikacji i Transportu w Starostwie Powiatowym w Sławnie

USTALENIA KONTROLI

1. Wyznaczenie komórki organizacyjnej lub/i pracowników do realizacji zadań z zakresu zarządzania ruchem na drogach.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Sławnie, uchwalonym Uchwałą nr CIV/345/21 Zarządu Powiatu w Sławnie z dnia 15 lutego 2021 r. (*akta kontroli, str. 93-128*) do zakresu działania Wydziału Komunikacji i Transportu należy:

„§ 22

2. *W zakresie drogownictwa i transportu*

...

8) *zarządzanie ruchem na drogach gminnych i powiatowych w zakresie czasowej i stałej organizacji ruchu*”.

Zgodnie z zakresem obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, do zakresu obowiązków na stanowisku Naczelnika Wydziału Komunikacji i Transportu należy m.in:

1. *Kierowanie Wydziałem Komunikacji i Transportu w sposób zapewniający właściwe wykonywanie zadań wynikających z § 22 i § 23 Regulaminu Organizacyjnego*”.

2. Posiadanie zatwierdzonych organizacji ruchu dla wszystkich dróg zarządzanych przez Starostę.

Dokumentacja drogowa niezbędna do zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych nadzorowanych przez Starostwo Powiatowe w Sławnie, jaką dysponuje Wydział Komunikacji i Transportu to:

- wykaz dróg powiatowych w Powiecie Sławieńskim,
- wykaz dróg gminnych – Gmina Darłowo,

- wykaz dróg gminnych – Miasto Darłowo,
- wykaz dróg gminnych – Gmina Malechowo,
- wykaz dróg gminnych – Gmina Postomino,
- wykaz dróg gminnych – Gmina Sławno,
- wykaz dróg gminnych – Miasto Sławno.

Wydział Komunikacji i Transportu nie posiada aktualnej mapy z nową numeracją dróg powiatowych ani map dróg gminnych, o czym poinformował Wicestarosta Powiatu Sławieńskiego w piśmie przekazującym dokumenty stanowiące akta kontroli – pismo znak KD.540.44.2023.I z dnia 6 grudnia 2023 r. (*akta kontroli, str. 28-29*).

Brak mapy z aktualną numeracją dróg powiatowych został już stwierdzony w czasie poprzedniej kontroli przeprowadzonej w Powiecie Sławieńskim w dniach 4 – 5 czerwca 2014 r. – czyli nie zostało zrealizowane zalecenie pokontrolne:

- 1) *W celu właściwego wypełniania obowiązków w zakresie zarządzania ruchem na drogach wskazane jest uzupełnienie posiadanej dokumentacji o:*
 - *mapę dróg powiatowych z aktualną numeracją.*

Ilości zatwierdzonych organizacji ruchu dla Powiatu Sławieńskiego oraz gmin wchodzących w jego skład (na podstawie przekazanych przez organ zarządzający ruchem *Wykazów dróg powiatowych i gminnych*) zestawiono w tabeli:

	Jednostka	Ilość dróg publicznych	Zatwierdzone organizacje ruchu			
			Na całym odcinku drogi lub częściowo		Brak organizacji ruchu	
			Ilość	%	Ilość	%
DP	Powiat Sławieński	64	8	13%	56	88%
Drogi gminne	Gmina Darłowo	39	6	15%	33	85%
	Miasto Darłowo	153	31	20%	122	80%
	Gmina Malechowo	10	2	20%	8	80%
	Gmina Postomino	64	14	22%	50	78%
	Gmina Sławno (wiejska)	56	6	11%	50	89%
	Miasto Sławno	47	14	30%	33	70%
	Razem	433	81	19%	352	81%

Z tabeli wynika, że na łączną liczbę 433 dróg publicznych zarządzanych przez Powiat Sławieński 81 dróg ma zatwierdzoną organizację ruchu na całym odcinku drogi lub częściowo (co stanowi 19%) natomiast 352 drogi (81%) nie posiada zatwierdzonej organizacji ruchu.

Brak zatwierdzonych organizacji ruchu stanowi nieprawidłowość. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem - „działania w zakresie zarządzania ruchem realizowane są przez nadzór nad

zgodnością istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzoną organizacją ruchu oraz nadzór i analizę istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności”.

Pod pojęciem organizacji ruchu, zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 1 powyższego rozporządzenia, należy rozumieć „geometrię drogi i zakres dostępu do drogi; sposób umieszczania znaków pionowych, poziomych, sygnalizatorów i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego; zasady i sposób działania sygnalizacji, znaków świetlnych, znaków o zmiennej treści i innych zmiennych elementów”.

Brak zatwierdzonej organizacji ruchu na podstawie przepisów rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, może w ocenie kontrolującego uniemożliwiać odtworzenie oznakowania pionowego w przypadku np. jego kradzieży bądź ustalenie, kto i kiedy zdecydował o umieszczeniu danego znaku. Nie będzie również możliwe w tej sytuacji określenie, jakie przesłanki zdecydowały o jego lokalizacji.

Brak zatwierdzonych stałych organizacji ruchu został również stwierdzony w czasie poprzedniej kontroli przeprowadzonej w Powiecie Sławieńskim w dniach 4 – 5 czerwca 2014 r. – czyli nie zostało zrealizowane zalecenie pokontrolne:

- 1) *W celu właściwego wypełniania obowiązków w zakresie zarządzania ruchem na drogach wskazane jest uzupełnienie posiadanej dokumentacji o:*
 - *zatwierdzone stałe organizacje ruchu dla dróg, które ich nie posiadają.*

3. Prowadzenie ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu.

Przepis § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem wskazuje, iż organ zarządzający ruchem prowadzi ewidencję projektów zatwierdzonych organizacji ruchu.

Kontrolowana Jednostka prowadziła ewidencję projektów organizacji ruchu za rok 2022 oraz za rok 2023 w formie elektronicznej (*akta kontroli, str. 145-232*). Ewidencja prowadzona jest odrębnie dla projektów organizacji ruchu o charakterze stałym (*Ewidencja – rejestr stałych organizacji ruchu 2022 rok, Ewidencja – rejestr stałych organizacji ruchu 2023 rok*) i czasowym (*Ewidencja – rejestr czasowych organizacji ruchu 2022 rok, Ewidencja – rejestr czasowych organizacji ruchu 2023 rok*), w systemie numeracji narastającej.

Zgodnie z przepisem § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, do ewidencji wpisuje się:

- 1) numer kolejny projektu;
- 2) numer drogi i jej kilometraż lub nazwę ulicy;
- 3) jednostkę składającą projekt organizacji ruchu;
- 4) charakter organizacji ruchu (stała, czasowa);
- 5) datę zatwierdzenia projektu;
- 6) termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu;
- 7) rzeczywisty termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu;

8) przewidywany termin przywrócenia poprzedniej organizacji ruchu – w przypadku czasowych zmian organizacji ruchu.

W Rejestrze stałych organizacji ruchu brak kolumny *termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu*.

W Rejestrze czasowych organizacji ruchu znajduje się kolumna *termin przywrócenia poprzedniej organizacji ruchu* – według rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, do rejestru powinien być wpisywany przewidywany termin. Na podstawie projektu 77/2022 kontrolujący stwierdził, że nie ma tam wpisanego przewidywanego terminu. Wskazane byłoby doprecyzowanie nazwy kolumny w rejestrze w celu rozwiania wątpliwości jaka data powinna być w tym miejscu uzupełniona – istnieje ryzyko, że wpisywana tam będzie faktyczna data przywrócenia poprzedniej organizacji ruchu (po fakcie) a nie przewidywana.

W Rejestrze czasowych organizacji ruchu brak kolumny *termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu*.

Nie zawarcie w ewidencji wszystkich ww. wymaganych rozporządzeniem danych stanowi **uchybie**, gdyż brak kluczowych dat i terminów dotyczących organizacji ruchu w ocenie kontrolującego może utrudniać zarządzanie ruchem.

Ponadto do wszystkich ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu wpisywane są wydane przez Organ opinie, co jest niezgodne z przepisem § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem: „Organ zarządzający ruchem prowadzi ewidencję **projektów zatwierdzonych organizacji ruchu**” i stanowi **uchybie**.

Nieprawidłowe zapisy w rejestrach stałych i czasowych organizacji ruchu zostały również stwierdzone w czasie poprzedniej kontroli przeprowadzonej w Powiecie Sławieńskim w dniach 4 – 5 czerwca 2014 r. – czyli nie zostało zrealizowane zalecenie pokontrolne:

3) *Ewidencję zatwierdzonych projektów organizacji ruchu należy prowadzić zgodnie z przepisem § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem. Do przedmiotowej ewidencji należy wpisywać tylko projekty zatwierdzonych organizacji ruchu. Projekty powinny być wpisywane chronologicznie, według daty zatwierdzenia projektu. Tytuły kolumn ewidencji należy dostosować do wymogów określonych przepisem § 9 ust. 2 pkt 1-8 ww. rozporządzenia.*

Po weryfikacji Ewidencji – rejestru stałych organizacji ruchu 2022 rok (od pozycji nr 1 do 39) stwierdzono, że:

- w 1 przypadku – organizację wprowadzono, nie zachowując minimalnego, 7-dniowego okresu umożliwiającego jednostce wprowadzającej organizację ruchu wypełnienie obowiązku nałożonego przepisem § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia [nr projektu: 7],
- w 8 przypadkach – brak danych o terminie, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu oraz o rzeczywistym termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu [nr projektu: 11, 12, 21, 26, 30, 31, 32, 36].

W jednym przypadku [nr projektu 33] zatwierdzona organizacja ruchu nie została wprowadzona do ewidencji chronologicznie, według daty zatwierdzenia organizacji ruchu, co stanowi uchybienie.

Po weryfikacji *Ewidencji – rejestru czasowych organizacji ruchu 2022 rok* (od pozycji nr 1 do 80) stwierdzono, że:

- w 2 przypadkach – organizację wprowadzono przed terminem zatwierdzenia [nr projektu: 67, 68],
- w 12 przypadkach – brak danych o terminie, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu oraz o rzeczywistym termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu [nr projektu: 22, 31, 34, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 71, 74, 77].

Dane do ewidencji nie są wprowadzane chronologicznie, według daty zatwierdzenia organizacji ruchu [nr projektu 32, 47, 71, 72], co stanowi uchybienie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie wskazała w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 18.10.2013 r.¹, z kontroli organizacji i nadzoru nad ruchem drogowym w latach 2011-2013 przeprowadzonej w Urzędzie m. st. Warszawy, że niechronologiczne wpisywanie do ewidencji projektów stałej i czasowej organizacji ruchu jest poważnym uchybieniem.

Po weryfikacji *Ewidencji – rejestru stałych organizacji ruchu 2023 rok* (od pozycji nr 1 do 60) stwierdzono, że:

- w 1 przypadku – organizację wprowadzono, nie zachowując minimalnego, 7-dniowego okresu umożliwiającego jednostce wprowadzającej organizację ruchu wypełnienie obowiązku nałożonego przepisem § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia [nr projektu: 7],
- w 17 przypadkach – brak danych o terminie, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu oraz o rzeczywistym termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu [nr projektu: 1, 10, 17, 29, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 49, 54, 56, 57, 59, 60].

Po weryfikacji *Ewidencji – rejestru czasowych organizacji ruchu 2023 rok* (od pozycji nr 1 do 101) stwierdzono, że:

- w 4 przypadkach – organizację wprowadzono, nie zachowując minimalnego, 7-dniowego okresu umożliwiającego jednostce wprowadzającej organizację ruchu wypełnienie

¹ Wystąpienie pokontrolne NIK z 18.10.2013 r., LWA-4101-08-02/2013 (P/13/078), s. 2.

obowiązku nałożonego przepisem § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia [nr projektu: 56, 67, 68, 91],

- w 20 przypadkach – brak danych o terminie, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu oraz o rzeczywistym termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu [nr projektu: 1, 2, 3, 4, 7, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 27, 28, 30, 42, 48, 51, 52, 88].

Dane do ewidencji nie są wprowadzane chronologicznie, według daty zatwierdzenia organizacji ruchu [nr projektu 24, 28, 40, 41, 48, 61, 96], co stanowi uchybienie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie wskazała w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 18.10.2013 r., z kontroli organizacji i nadzoru nad ruchem drogowym w latach 2011-2013 przeprowadzonej w Urzędzie m. st. Warszawy, że niechronologiczne wpisywanie do ewidencji projektów stałej i czasowej organizacji ruchu jest poważnym uchybieniem.

Powyższe **uchybenia** świadczą o tym, że organ zarządzający ruchem nie monitorował należycie czynności realizowanych w ramach prowadzenia ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu.

4. Rozpatrywanie projektów organizacji ruchu i ich zatwierdzanie.

Zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, organ zarządzający ruchem zatwierdza organizacje ruchu na podstawie złożonych projektów. Kompletna dokumentacja dotycząca projektów organizacji ruchu gromadzona jest w Wydziale Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Sławnie.

W okresie objętym kontrolą do Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Sławnie złożono w 2022 roku 119 projektów organizacji ruchu, w 2023 roku 161 projekty organizacji ruchu.

Wśród rozpatrywanych projektów nie wpłynął wniosek o zaopiniowanie geometrii drogi na podstawie przepisu § 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem.

Wymagania dotyczące zawartości projektów organizacji ruchu określa przepis § 5 oraz § 7 ww. rozporządzenia.

Spośród przedstawionych kontrolującemu zatwierdzonych organizacji ruchu, sprawdzeniu poddano losowo wybrane organizacje ruchu:

- Projekt stałej organizacji ruchu. Zadanie: Zmiana organizacji ruchu na ul. Franciszkańskiej w Darłowie (*akta kontroli, str. 233-245*):

- Kontrolujący nie wnosi uwag do zatwierdzonej stałej organizacji ruchu na podstawie złożonego projektu.
- Projekt czasowej organizacji ruchu. Zadanie: Budowa sieci światłowodowej FTTH w Darłowie – Stare Miasto (*akta kontroli, str. 246-259*):
 - Kontrolujący nie wnosi uwag do zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na podstawie złożonego projektu.
- Projekt stałej organizacji ruchu. Zadanie: Zmiana organizacji ruchu na drodze gminnej nr 155107Z ul. Zamkowa w Darłowie (*akta kontroli, str. 260-272*):
 - Kontrolujący nie wnosi uwag do zatwierdzonej stałej organizacji ruchu na podstawie złożonego projektu.
- Projekt tymczasowej organizacji ruchu oraz zabezpieczenia robót. Inwestycja: Budowa przyłącza gazu n/c w pasie drogowym drogi gminnej i drogi wojewódzkiej nr 203 (ulica Ojca Damiana Tynieckiego, działka nr 54/1 obręb Darłowo 8 oraz działka nr 1/2 obręb Darłowo 14) do działki nr 8/2 obręb Darłowo 14 w Darłowie (*akta kontroli, str. 273-292*):
 - Kontrolujący nie wnosi uwag do zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na podstawie złożonego projektu.

Na rozpatrywanych projektach organizacji ruchu znajduje się pieczęć z zapisami „Załącznik stanowi integralną część **zatwierdzonego projektu organizacji ruchu**”.

Powyższy zapis jest nieprawidłowy, ponieważ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem organ zarządzający ruchem **rozpatruje projekty organizacji ruchu oraz wnioski dotyczące zmian organizacji ruchu oraz zatwierdza organizację ruchu na podstawie złożonych projektów organizacji ruchu.**

Stanowi to uchybienie i skutkuje niewłaściwym zapisem na projektach organizacji ruchu.

5. Sprawowanie funkcji nadzorczych nad realizacją zatwierdzonych organizacji ruchu.

Zgodnie z przepisem § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, jednostka wprowadzająca organizację ruchu zawiadamia organ zarządzający ruchem, zarząd drogi oraz właściwego komendanta Policji, **o terminie jej wprowadzenia, na co najmniej 7 dni przed dniem wprowadzenia organizacji ruchu.**

Nie wszystkie jednostki wprowadzające organizację ruchu zawiadamiają organ zarządzający ruchem, zarząd drogi oraz właściwego komendanta Policji o terminie jej wprowadzenia.

Organ zarządzający ruchem na drodze nie wypełnia obowiązków wynikających z przepisu § 12 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, nie informując o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu zarządcę drogi publicznej, **co stanowi nieprawidłowość**. Pisemne informowanie zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu jest obowiązkowe.

Po analizie ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu, kontrolujący stwierdził, że w ewidencjach znajdują się adnotacje świadczące o utracie ważności zatwierdzonych organizacji ruchu.

Odnutowywanie w ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu utraty ważności organizacji ruchu jest dobrą praktyką, zgodną z komentarzem do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem²: „Należy uznać, że w przypadku, gdy upłynie termin na wprowadzenie organizacji ruchu (§ 8 ust. 7) i nie wpłynie zawiadomienie o wprowadzeniu organizacji ruchu (§ 12 ust. 1), w pozycje z § 9 ust. 2 pkt 7 i 8 r.s.w.z.r. należy wpisać klauzulę: „Utrata ważności zatwierdzonej organizacji ruchu z dniem...” (§ 12 ust. 4 r.s.w.z.r.)”. Powyższe jest odnotowywane w dodatkowej kolumnie utworzonej w ewidencji w tym celu.

Wydział Komunikacji i Transportu w Starostwie Powiatowym w Sławnie wypełnia obowiązki wynikające z przepisu § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia. Powyższy przepis stanowi, iż w terminie do 14 dni od dnia wprowadzenia stałej organizacji ruchu, organ zarządzający ruchem przeprowadza kontrolę wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu. Potwierdzeniem przeprowadzonych kontroli są protokoły z przeprowadzonej kontroli zadań technicznych wynikających z realizacji projektu organizacji ruchu w trybie § 12 ust. 3.

6. Dokonywanie przeglądów i analiz istniejącej organizacji ruchu pod względem bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności.

Organ zarządzający ruchem nie dysponuje jednolitą dokumentacją potwierdzającą przeprowadzanie w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia przeprowadzenia kontroli analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu.

Brak działań w zakresie dokonywania przeglądów i analiz istniejącej organizacji ruchu pod względem bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności został również stwierdzony w czasie poprzedniej kontroli przeprowadzonej w Powiecie Sławieńskim w dniach 4 – 5 czerwca 2014 r. – czyli nie zostało zrealizowane zalecenie pokontrolne:

- 6) Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 pkt 1 lit. g rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, działania w zakresie zarządzania ruchem na drogach powinny być realizowane między innymi poprzez analizę istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego

² J. Hasiewicz [w:] Komentarz do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem [w:] Zarządzanie ruchem drogowym, Warszawa 2020, § 9.

efektywności. Podstawę do przeprowadzenia analiz organizacji ruchu mogą stanowić na przykład statystyki wypadków i kolizji drogowych oraz skargi i wnioski dotyczące istniejącej organizacji ruchu. Analizy powinny uwzględniać m.in. parametry geometrii drogi, profil podłużny i przekroje poprzeczne drogi, widoczność, stan nawierzchni, natężenie ruchu, usytuowanie oraz rodzaj oznakowania pionowego, poziomego, jak i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Uwzględniając wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu, organ zarządzający ruchem zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia opracowuje lub zleca do opracowania projekty organizacji ruchu.

Organ zarządzający ruchem, w związku z przepisem § 2 ust. 1 pkt 1 lit g oraz § 12 ust. 5 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem nie wywiązuje się z obowiązku dokonania co najmniej raz na 6 miesięcy kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach jemu podległych, **co stanowi uchybienie**.

Według informacji uzyskanych od Naczelnika Wydziału Komunikacji i Transportu w Starostwie Powiatowym w Sławnie, kontrole takie są przeprowadzane „przy okazji” kontroli wprowadzonych organizacji ruchu.

Zgodnie z komentarzem do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem: „Należy zwrócić uwagę, że kontrola z § 12 ust. 5 r.s.w.z.r. nie dotyczy konkretnego zatwierdzonego projektu organizacji ruchu. Celem tej kontroli jest ocena prawidłowości „zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania” wszystkich znaków drogowych, sygnałów drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego”.

Brak działań w zakresie dokonywania co najmniej raz na 6 miesięcy kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego został również stwierdzony w czasie poprzedniej kontroli przeprowadzonej w Powiecie Sławieńskim w dniach 4 – 5 czerwca 2014 r. – czyli nie zostało zrealizowane zalecenie pokontrolne:

- 7) Zgodnie z przepisem § 12 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, należy przeprowadzać co najmniej raz na 6 miesięcy kontrolę prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymywania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach jemu podległych tj. powiatowych i gminnych. Z powyższego przepisu wynika, że kontrolą raz na 6 miesięcy powinny zostać objęte wszystkie drogi podległe organowi zarządzającemu ruchem. Podczas ww. kontroli należy sprawdzać również zgodność

istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu. Z przeprowadzonych kontroli należy sporządzać szczegółowe protokoły.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości na drogach powiatowych i gminnych, należy podjąć czynności, zgodnie z § 12 ust. 6 ww. rozporządzenia, zmierzające m.in. do:

- wymiany zniszczonych lub uszkodzonych znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu,*
- naprawy wadliwie działających urządzeń sygnalizacji świetlnej lub dźwiękowej,*
- umieszczenia znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu w miejscach zgodnych z zatwierdzoną organizacją ruchu,*
- wymiany znaków drogowych niezgodnych z obowiązującymi przepisami,*
- umieszczenia tarcz znaków na prawidłowej wysokości oraz w prawidłowej odległości od jezdni,*
- oczyszczenia i naprawy oznakowania jak i nawierzchni dróg,*
- wykoszenia poboczy oraz przycięcia krzewów wchodzących w skrajnię drogi, jak również bieżącej konserwacji rowów i ich udrożnienia.*

Od jednostek odpowiedzialnych za usunięcie nieprawidłowości zaleca się żądać zwrotnej informacji pisemnej.

Zarządzeniem nr 20/2020 Starosty Sławieńskiego z dnia 3 kwietnia 2020 r. powołana została Komisja Bezpieczeństwa i Porządku.

Z wyjaśnienia udzielonego przez Wicestarostę Powiatu Sławieńskiego w piśmie przekazującym dokumenty stanowiące akta kontroli – pismo znak KD.540.44.2023.I z dnia 6 grudnia 2023 r. (akta kontroli, str. 28-29) wynika, że na posiedzeniach komisji w latach 2022 – 2023 nie były poruszane tematy związane z bezpieczeństwem w ruchu drogowym.

7. Istniejąca organizacja ruchu na wybranych odcinkach dróg (w tym organizacja ruchu dotycząca drogowego przewozu towarów niebezpiecznych – oznakowanie, trasy, parkingi).

W trakcie kontroli, w obecności przedstawiciela Starostwa Powiatowego w Sławnie, dokonano objazdu wybranych odcinków dróg celem lustracji ich stanu i oznakowania. Do kontroli zostały wybrane drogi powiatowe numer 3721Z oraz 3550Z.

Po dokonaniu kontroli, zdjęcia w wersji elektronicznej (118 szt.) przekazano przedstawicielowi Starostwa Powiatowego w Sławnie.

W trakcie objazdu dróg nie napotkano miejsc oznaczonych znakami B-13 „zakaz wjazdu pojazdów z towarami wybuchowymi lub łatwo zapalnymi”, B-13a „zakaz wjazdu pojazdów z towarami niebezpiecznymi”, B-14 „zakaz wjazdu pojazdów z towarami, które mogą skazić wodę” oraz C-17 „nakazany kierunek jazdy dla pojazdów z towarami niebezpiecznymi”. W skontrolowanych projektach organizacji ruchu również nie wystąpiło powyższe oznakowanie.

Na terenie powiatu sławieńskiego nie ma wyznaczonych tras do przewozu materiałów niebezpiecznych, jak również nie wyznaczono parkingu, na który usuwane są pojazdy przewożące towary niebezpieczne.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w oznakowaniu dróg:

Droga nr 3721Z:

a) Zanieczyszczona tablica znaku drogowego:

- umieszczona pod znakiem A-30 tabliczka, wskazująca rodzaj niebezpieczeństwa (zdjęcie nr 1, 46),
- D-42 „obszar zabudowany” (zdjęcie nr 15, 53),

b) Przekrzywiona tablica znaku drogowego B-36 „zakaz zatrzymywania się” (zdjęcie nr 7),

c) Przekrzywiony słupek znaku drogowego:

- A-11a „próg zwalniający” (zdjęcie nr 5, 57, 58),
- D-1 „droga z pierwszeństwem” (zdjęcie nr 16),
- A-6b „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po prawej stronie” (zdjęcie nr 23),
- E-17a „miejscowość” (zdjęcie nr 47),
- A-4 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w lewo” (zdjęcie nr 50),
- A-30 „inne niebezpieczeństwo” (zdjęcie nr 57),
- A-31 „niebezpieczne pobocze” (zdjęcie nr 57),

d) Wyblakła tablica znaku drogowego:

- A-2 „niebezpieczny zakręt w lewo” (zdjęcie nr 8),
- D-43 „koniec obszaru zabudowanego” (zdjęcie nr 11, 48, 59),
- E-18a „koniec miejscowości” (zdjęcie nr 12, 19, 26),
- E-17a „miejscowość” (zdjęcie nr 14, 32, 39, 51),
- D-1 „droga z pierwszeństwem” (zdjęcie nr 16, 45),
- A-18a „zwierzęta gospodarskie” (zdjęcie nr 33),
- A-6c „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po lewej stronie” (zdjęcie nr 35),
- A-4 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w lewo” (zdjęcie nr 36, 50),
- A-1 „niebezpieczny zakręt w prawo” (zdjęcie nr 52),

e) Znak drogowy przesłonięty przez gałęzie drzew:

- A-30 „inne niebezpieczeństwo” (zdjęcie nr 9),
- E-13 „tablica kierunkowa” (zdjęcie nr 10),
- D-42 „obszar zabudowany” (zdjęcie nr 15, 40),
- E-2a „drogowskaz tablicowy” (zdjęcie nr 28),
- E-17a „miejscowość” (zdjęcie nr 39, 47),

f) Znak T-6a „tabliczka wskazująca rzeczywisty przebieg drogi z pierwszeństwem przez skrzyżowanie” niezgodny z wzorem zamieszczonym w Rozporządzeniu Ministrów

Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (zdjęcie nr 16),

- g) Brak miejsca wyznaczonego do zatrzymania autobusów: zatoki bądź oznakowania poziomego P-17 (zdjęcie nr 24),
- h) Brak znaku drogowego D-15 „przystanek autobusowy” (zdjęcie nr 24),
- i) Uszkodzona tablica znaku drogowego E-4 „drogowskaz w kształcie strzały do miejscowości podający do niej odległość” (zdjęcie nr 44),
- j) Nieprawidłowa wysokość zamontowania znaku drogowego:
 - A-4 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w lewo” (zdjęcie nr 50).

Droga nr 3550Z:

- a) Wyblakła tablica znaku drogowego:
 - E-17a „miejscowość” (zdjęcie nr 66, 67, 107),
 - tablica prowadząca U-3d (zdjęcie nr 69, 111),
 - D-43 „koniec obszaru zabudowanego” (zdjęcie nr 71, 79, 87, 99),
 - A-4 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w lewo” (zdjęcie nr 73, 79, 82, 86, 90, 98),
 - E-18a „koniec miejscowości” (zdjęcie nr 79),
 - B-33 „ograniczenie prędkości” (zdjęcie nr 83),
 - T-4 „tabliczka wskazująca liczbę zakrętów” (zdjęcie nr 90),
 - A-3 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w prawo” (zdjęcie nr 100),
 - A-1 „niebezpieczny zakręt w prawo” (zdjęcie nr 108),
 - tablica prowadząca U-3a (zdjęcie nr 112),
- b) Zanieczyszczona tablica znaku drogowego:
 - B-33 „ograniczenie prędkości” (zdjęcie nr 82),
 - A-16 „przejście dla pieszych” (zdjęcie nr 83),
 - A-7 „ustęp pierwszeństwa” wraz z tabliczką podznakową T-1,
 - D-6 „przejście dla pieszych” (zdjęcie nr 110),
 - E-18a „koniec miejscowości” (zdjęcie nr 113),
 - D-43 „koniec obszaru zabudowanego” (zdjęcie nr 113),
 - D-15 „przystanek autobusowy” (zdjęcie nr 115),
- c) Wytarte oznakowanie poziome:
 - P-10 „przejście dla pieszych” (zdjęcie nr 70, 110),
- d) Brak oznakowania poziomego P-14 „linia warunkowego zatrzymania złożona z prostokątów” (zdjęcie nr 70, 74, 78, 84, 95, 102, 104, 110),
- e) Znak T-16 „tabliczka wskazująca miejsce wyjazdu pojazdów uprzywilejowanych wskazanych na tabliczce” niezgodny z wzorem zamieszczonym w Rozporządzeniu Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (zdjęcie nr 77, 102),
- f) Przekrzywiony słupek znaku drogowego:
 - E-18a „koniec miejscowości” (zdjęcie nr 79),
 - A-3 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w prawo” (zdjęcie nr 100),

• E-17a „miejscowość”, D-42 „obszar zabudowany” (zdjęcie nr 100, 101), • D-6 „przejście dla pieszych” (zdjęcie nr 104), • tablica prowadząca U-3a (zdjęcie nr 112), g) Nieprawidłowa wysokość zamontowania znaku drogowego: • A-4 „niebezpieczne zakręty - pierwszy w lewo” (zdjęcie nr 82), • B-33 „ograniczenie prędkości” (zdjęcie nr 82, 94, 108), • A-16 „przejście dla pieszych” (zdjęcie nr 82, 94), • A-1 „niebezpieczny zakręt w prawo” (zdjęcie nr 108), h) Znak drogowy przesłonięty przez gałęzie drzew: • D-15 „przystanek autobusowy” (zdjęcie nr 84), i) Brak miejsca wyznaczonego do zatrzymania autobusów: zatoki bądź oznakowania poziomego P-17 (zdjęcie nr 89, 115). Stwierdzone powyżej nieprawidłowości w oznakowaniu dróg stanowią zagrożenie w bezpieczeństwie ruchu drogowego.	
Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień: Nieprawidłowości – opisano w punktach 2, 5, 7. Uchybienia – opisano w punktach 3, 4, 6.	
Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Nie dotyczy
Ocena obszaru kontroli	Pozytywna z nieprawidłowościami
Wpis do książki kontroli	Kontrolę wpisano do książki kontroli Starostwa Powiatowego w Sławnie pod numerem 6 w dniu 19 grudnia 2023 r.
Zalecenia	W związku z nieprawidłowościami, opisanym w punktach 2, 5, 7 i uchybieniami opisanymi w punktach 3, 4, 6 zalecam: 1. Wzmocnić działania mające na celu doprowadzenie do posiadania zatwierdzonych stałych organizacji ruchu dla wszystkich dróg zarządzanych przez organ zarządzający ruchem. 2. Informować o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu zarządcę drogi publicznej. 3. Usunąć nieprawidłowości w oznakowaniu dróg, stwierdzone w trakcie objazdu oraz potwierdzić ten fakt zdjęciami, przesłanymi pocztą elektroniczną na adres email: kkierczuk@szczecin.uw.gov.pl lub wydrukowanymi i dostarczonymi do Wydziału Kontroli ZUW w Szczecinie. 4. Usunąć uchybienia w ramach prowadzenia ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu: – wpisywać do ewidencji wszystkie dane wymagane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia

	23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem oraz potwierdzić ten fakt kopią ewidencji, przesłaną pocztą elektroniczną na adres email: kkierczuk@szczecin.uw.gov.pl lub wydrukowaną i dostarczoną do Wydziału Kontroli ZUW w Szczecinie. – zaprzestać wpisywania do ewidencji wydanych przez Organ opinii, – dane do ewidencji wpisywać chronologicznie. 5. Poprawić niewłaściwe zapisy w treści pieczęci stawianej na rozpatrywanych projektach organizacji ruchu, niezgodne z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem. 6. Wywiązywać się z obowiązku dokonania co najmniej raz na 6 miesięcy kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach podległych organowi zarządzającemu ruchem.
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w nieprzekraczalnym terminie 60 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
PODPIS KIEROWNIKA JEDNOSTKI KONTROLUJĄCEJ	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski